

Nr 240.

Godkänd av första kammaren den 30 maj 1929.

Godkänd av andra kammaren den 30 maj 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statistiska centralbyrån för budgetåret 1929/1930 m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 112.)

Till Konungen.

Uti den till riksdagen den 4 januari 1929 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1929/1930 har Eders Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln, innefattande anslagen till finansdepartementet, (punkterna 9—11) föreslagit riksdagen, att i avbidan på särskild proposition i ämnet, i riksstaten beräkna ordinarie förslagsanslaget till statistiska centralbyrån till 284,300 kronor, ordinarie reservationsanslaget till bibliotekets underhållande till 3,000 kronor samt det extra reservationsanslaget till centralbyråns verksamhet till 22,400 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition, nr 168, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen

dels besluta, att antalet ordinarie befattningar i statistiska centralbyrån skall från och med den 1 juli 1929 vara bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	A 2
2 byråchefer	B 30
2 förste aktuarier	B 26
1 bibliotekarie	B 24
1 förste aktuarie	B 24
5 aktuarier	B 21
1 registrator	B 14
1 biblioteksassistent	B 11
3 kansliskrivare	B 11

Befattning	Lönegrad
1 förste expeditionsvakt	B 7
15 kanslibiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
19 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2;

Anm. 1. Så länge en byråchef finnes uppförd å övergångsstat, skall en av befattningarna såsom förste aktuarie i lönegraden B 26 kvarstå i lönegraden B 24.

Anm. 2. En av aktuariefattningarna är övertalig och skall vid inträffande ledighet indragas.

dels besluta, att å övergångsstat för statistiska centralbyrån skall från och med den 1 juli 1929 uppföras en byråchefsfattning i lönegraden B 30;

dels godkänna följande stater för statistiska centralbyrån, att tillämpas från och med den 1 juli 1929:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 232,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 29,300
<u>Summa förslagsanslag</u> kronor 261,500.	

B. Övergångsstat.

Avlöning, *förslagsanslag* ..... kronor 11,500;

dels minska det ordinarie förslagsanslaget till statistiska centralbyrån, nu 284,300 kronor, med 11,300 kronor till 273,000 kronor;

dels i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till bibliotekets underhållande med oförändrat belopp av 3,000 kronor;

dels ock till upprätthållande av statistiska centralbyråns verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 22,400 kronor.

Ett ämbetsverks organisation bör givetvis icke underkastas förändringar med mindre några större fördelar i ena eller andra avseendet härigenom stå att vinna. Är ett förslag till omorganisation icke av den beskaffenhet, att dess genomförande kan såväl ur administrativ som ekonomisk synpunkt anses vara för staten fördelaktigt eller eljest främja statens intressen, bör en rubbning av den bestående organisationen sålunda icke vidtagas.

Med utgångspunkt härifrån har riksdagen icke kunnat undgå att ställa sig något betänksam mot det förslag, Eders Kungl. Maj:t i nu förevarande proposition framlagt. Fastslås måste sålunda, att med förslaget genomförande några nämnvärda besparingar icke stå att vinna, och huruvida med hänsyn till statistiska centralbyråns arbetsuppgifter några större fördelar kunna ernås med den förordade nya organisationen, synes riksdagen kunna ifrågasättas. Vid den granskning, riksdagen ägnat förslaget, har riksdagen emellertid efter övervägande kommit till den uppfattningen, att, även om vissa

skäl kunna anföras mot en omorganisation för närvarande av statistiska centralbyrån, förslaget innebär dock är av den art, att riksdagen ansett sig icke böra motsätta sig dess genomförande. Ämbetsverket självt har ju ej heller i huvudsak haft något att erinra mot den föreslagna omorganisationen. I likhet med departementschefen och 1926 års besparingssakkunniga har riksdagen sålunda ansett, att med frågan om statistiska centralbyråns omorganisation icke lärer böra anstå, tills de av Eders Kungl. Maj:t år 1927 anbefallda allmänna utredningsuppgifterna rörande frågan om centralisation eller decentralisation i förläggningen av det statistiska arbetet och angående spörsmålet om den officiella statistikens överledning blivit slutförda och i vederbörlig ordning prövade. Lika med statistiska centralbyrån vill riksdagen dock framhålla angelägenheten av att frågan om en sammanhållande, direktivgivande och övervakande uppsiktsinstitution för den officiella statistiken snarast upptages till fortsatt behandling.

Statistiska centralbyrån är för närvarande organiserad på tre byråer, vartill komma bibliotek och arkiv samt registratorskontor. Av byråerna, som var och en förestås av en byråchef, handlägger den *första* byrån ärenden rörande befolkningsstatistiken, rättsstatistiken och äktenskapsregistret, vartill kommer den intermittenta valstatistiken, *andra* byrån jordbruksstatistiken m. m. och *tredje* byrån den kommunala finansstatistiken m. m. De inre administrativa ärendena äro fördelade på byråerna.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts, av besparingssakkunniga förordade förslag skulle centralbyrån organiseras på fyra avdelningar för de olika huvudgrenarna av statistiken eller på en avdelning för befolkningsstatistik och valstatistik, en avdelning för rättsstatistik och äktenskapsregister, en avdelning för jordbruksstatistik m. m. samt en avdelning för kommunal finansstatistik m. m. Härtill skulle komma bibliotek och arkiv samt kansli och registratorskontor. Avdelningarna för befolkningsstatistiken och valstatistiken samt för jordbruksstatistiken m. m. skulle förestås av tjänstemän i byråchefs ställning eller sålunda i lönegraden B 30, de båda övriga avdelningarna av tjänstemän i lönegraden B 26. Biblioteket och arkivet skulle liksom nu förestås av en befattningshavare i lönegraden B 24 (bibliotekarie). De inre administrativa ärendenas föredragning skulle avlyftas från ledarna av det egentliga statistiska arbetet och anförtros åt en aktuarie.

Den sålunda föreslagna uppdelningen av det statistiska arbetet hos ämbetsverket har riksdagen ansett vara ur organisationssynpunkt förenad med vissa fördelar, och riksdagen har fördensskull godkänt förslaget härutinnan. Tillräckliga skäl synas ock riksdagen anförda för den föreslagna tjänsteställningen för cheferna för de olika avdelningarna. I detta sammanhang vill riksdagen emellertid hava uttalat, att riksdagen för sin del icke kan godkänna det av besparingssakkunniga framlagda förslaget om begränsning av finansstatistiken, såvitt densamma angår landskommunerna, utan anser riksdagen, i likhet med statistiska centralbyrån och styrelsen för svenska landskommunernas förbund, att med hänsyn till betydelsen av sagda statistik

denna bör bibehållas vid i huvudsak nuvarande omfattning. Med hänsyn till vad departementschefen i frågan anført, synes dock detta förhållande icke böra föranleda till en högre löneställning för ledaren av statistiken ifråga än den av riksdagen nyss angivna.

Vad angår ämbetsverkets övriga personalfrågor, har riksdagen, beträffande först den föreslagna förändringen av befattningen som aktuarie på befolkningsstatistiska avdelningen till en förste aktuarietjänst i lönegraden B 24, funnit de skäl, som anförts till stöd för detta förslag, vara av beskaffenhet, att riksdagen ansett sig böra bifalla detsamma.

I fråga om bibliotek och arkiv innebär det föreliggande förslaget, att den för närvarande vakanssatta förste aktuarietjänsten skulle få återbesättas under benämningen bibliotekarie samt att den för biblioteket och arkivet nu avsedda aktuariebefattningen skulle utbytas mot en fackmässigt utbildad biblioteksassistent i lönegraden B 11. Även om riksdagen icke kunnat undgå att hysa viss tvekan i fråga om rätta placeringen av assistentbefattningen, har riksdagen dock icke funnit skäl föreligga för ett frångående av Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande förste aktuariebefattningen, utan alltså ansett sig jämväl i denna del böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om omhänderhavande av de interna administrativa ärendena samt registratorsgöromålen hava ej heller föranlett till erinran från riksdagens sida. Riksdagen har alltså ansett, att en aktuarie bör frigöras från registratorsgöromålen för handläggning av sagda ärenden och att registratorsbefattningen bör uppföras i lönegraden B 14. — Eders Kungl. Maj:ts förslag i avseende å biträdes- och vaktpersonalen har riksdagen ock bifallit.

Då riksdagen ej haft något att erinra mot de föreslagna övergångsordningarna till den nya staten och beräkningen av de äskade anslagen samt jämväl i övrigt funnit sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition

dels beslutat, att antalet ordinarie befattningar i statistiska centralbyrån skall från och med den 1 juli 1929 vara bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	A 2
2 byråchefer	B 30
2 förste aktuarier	B 26
1 bibliotekarie	B 24
1 förste aktuarie	B 24
5 aktuarier	B 21
1 registrator	B 14
1 biblioteksassistent	B 11
3 kansliskrivare	B 11

Befattning	Lönegrad
1 förste expeditionsvakt	B 7
15 kanslibiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
19 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2;

Anm. 1. Så länge en byråchef finnes uppförd å övergångsstat, skall en av befattningarna såsom förste aktuarie i lönegraden B 26 kvarstå i lönegraden B 24.

Anm. 2. En av aktuariefattningarna är övertalig och skall vid inträffande ledighet indragas.

dels beslutat, att å övergångsstat för statistiska centralbyrån skall från och med den 1 juli 1929 uppföras en byråchefsbeftattning i lönegraden B 30;

dels godkänt följande stater för statistiska centralbyrån, att tillämpas från och med den 1 juli 1929:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 232,200
Avlöningar till icke-ordinarie beftattningshavare m. m.	» 29,300

Summa *förslagsanslag* kronor 261,500.

B. Övergångsstat.

Avlöning, *förslagsanslag* .....

kronor 11,500;

dels minskat det ordinarie förslagsanslaget till statistiska centralbyrån, nu 284,300 kronor, med 11,300 kronor till 273,000 kronor;

dels i riksstaten uppfört ordinarie reservationsanslaget till bibliotekets underhållande med oförändrat belopp av 3,000 kronor;

dels ock till upprätthållande av statistiska centralbyråns verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 22,400 kronor.

Stockholm den 30 maj 1929.

Med undersätlig vörndnad.